

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

Başvuru kararının gerekçe bölümü aynen şöyledir :

"213 sayılı Vergi Usul Kanununun, 3239 sayılı Kanunun 8. Maddesiyle değişik 112. Maddesinin 3 numaralı bendi hükmü ile devlet, ikmalen, re'sen veya idarece yapılan vergi tarhiyatlarında verginin kendi vergi kanunlarındaki normal vade tarihlerine göre geç tarh, tahakkuk ve tahsilinden dolayı vergi yükümlülerinden bent hükmünde belirtilen durumlara ve belirlenen sürelerle gecikme faizi hesaplayıp tahsil etmektedir.

Oysaki ; devletin, vergileme hataları, hukuka aykırılık ... vb. nedenlerle haksız ya da fazla olarak tahsil ettiği vergileri yargı organı kararı gereğince ya da düzeltme yoluyla yükümlüsüne geri verirken tahsil tarihinden iade edildiği tarihe kadar geçen süre için hesaplanacak herhangi bir faiz ya da zam ile birlikte geri ödemesi söz konusu olmamaktadır. Yalnızca tahsil edilmiş olan vergi aynı miktarda faizsiz olarak geri verilmektedir.

Vergi usulünden konu ile ilgilendirilmesi gereken mümkün bazı örnekler şu şekilde ortaya konabilir :

1- Her ne kadar Vergi Usul Kanununun 378. Maddesinin 2. Paragrafı hükmü uyarınca, yükümlüler beyan ettikleri matrahlar ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı dava açmamakta iseler; gerek Danıştay Vergi Dava Dairelerince gerekse Vergi Mahkemelerince ihtirazi kayıtla beyan edilen matrahlar ve bu matrahlar üzerinden tarh edilen vergilere karşı açılan davalar ötedenberi esastan incelenip karara bağlanmaktadır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. Maddesinin 8. Bendi hükmüne göre vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklarından doğan davaların açılması, tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezalarının dava edilen bölümünün tahsil işlemlerini durdurur iken, ihtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine yapılan işlemlerle tahsilat işlemlerinden dolayı açılan davalar, tahsil işlemini durdurmamakta, bunlar hakkında yürütmenin durdurulması istenebilmektedir.

İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerinde yapılan işlemlerle tahsilat işlemlerinden dolayı açılan davalarda yürütmenin durdurulmasının istenmemesi veya yürütmenin durdurulması isteminin reddedilmesi halinde vergiler tahsil edilecektir. Söz konusu davalar idari yargı mercilerince esastan kabul edildiğinde ve bu kararlar kesinleştiğinde evvelce tahsil edilen vergilerin yargı organı kararı gereğince davacılar (yükümlülere) geri ödenmesi gerektiği hallerde iadenin faiz yada zam ile birlikte yapılması söz konusu olmamaktadır.

2- Vergi Usul Kanununun vergi hatalarının düzeltilmesine ilişkin hükümlerine göre; vergiye müteallik hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi ve alınması suretiyle yapılan vergi hatalarının Vergi Usul Kanunun'un 114. Maddesinde yazılı zaman aşımı süresi içinde düzeltilmesinin istenmesi ve düzeltilmesi mümkün olup, yükümlü aleyhine hata yapılmış olması halinde fazla verginin düzeltme fişine dayanılarak terkin edilmesi ve tahsil olunmuş ise yükümlüye red ve iade olunması gerekmektedir. Aleyhine hata yapılan yükümlüye ret ve iade sırasında yine bir faiz yada adı altında devletçe fazladan ek bir ödeme yapılmamaktadır.

Esas Sayısı : 1988- 9
Karar Sayısı : 1988- 28

3- 213 sayılı Vergi Usul Kanunun'un, 205 sayılı Kanunun 22. Maddesi ile eklenen üçüncü bölümünde (uzlaşma kurumuna ilişkin hükümleri) uzlaşma isteminin ihbarnamenin tebliğinden itibaren 30 gün içinde yapılacağı, uzlaşma ile ilgili olarak yapılacak görüşmelere katılması için mükellef veya cezaya muhatap olana; görüşmenin tarihi ile yapılacağı yer ve saatin uzlaşma komisyonu tarafından yazı ile ve en az on gün evvelinden bildirileceği öngörülmüş olmakla birlikte, uzlaşma isteminin, istemde bulunulan tarihten en geç ne kadar süre sonra görüşüleceği, başka bir anlatımla; uzlaşma görüşmesinin istem tarihinden itibaren en geç ne kadarlık bir sürede yapılacağı hakkında, vergi idaresinin uzlaşma görüşmesinin yapılacağı günü tespit yetkisinin süre yönünden sınırlanması yolunda bir hüküm bulunmadığından, idarenin ihmali yada kusuru sebebiyle makul karşılanamayacak uzunca bir süre geçtikten sonra uzlaşma görüşmesinin yapılması ve uzlaşmanın vaki olması halinde yükümlüler kendi iradeleri dışında idarenin ihmal yada kusurundan dolayı geçen süre için gecikme faizi ödeme zorunda bırakılacaklardır ki bu durum adalet anlayışı içindeki demokratik bir sosyal hukuk devleti niteliği ile bir huku süjesi olarak devlet tüzelkişiliği ile bireyin yasalar önündeki eşitlik ilkesiyle bağdaşmaz.

Anayasanın 2, 10, ve 11. Maddelerinin incelenmesinden varılan sonuçlar ile vergi usulünden, değişik 112. Maddesinin 3. Bendinin uygulanması ile ilgilendirilmesi mümkün görülerek ortaya konulan bazı örnekler birlikte gözönüne alındığında; devlet tüzelkişiliğince, tahsil edilmiş vergilerin çeşitli durumlarda, değişik nedenlerle yükümlülerine ret ve iadesi sırasında hiçbir şekilde faiz yada zam ödenmez iken değişik 112. Maddenin 3. Bendi hükmü ile yükümlülerden gecikme faizi hesaplanıp alınmasının hükme bağlanması devlet tüzelkişiliğine diğer kişiler karşısında ayrıcalık tanınması anlamındadır. Bu durum hem adalet anlayışı içindeki demokratik sosyal bir hukuk devleti niteliğine hem de objektif bir ilke olan eşitlik ilkesine uygun düşmemektedir""